

تحلیل سیاسی هفته (۸) حمله رژیم صهیونیستی به غزه، پیامدها و واکنش‌ها

نام دفتر: مطالعات سیاسی

شماره مسلسل: ۲۶۰۱۲۶۷۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۱/۸/۲۹

حملات اخیر رژیم صهیونیستی به باریکه غزه که تاکنون به شهید و زخمی شدن بیش از ۵۵۰ فلسطینی منجر شده است، با پاسخ‌های محکم مقاومت مواجه شد و رزمندگان مقاومت اسلامی در غزه با استفاده از توان خفته خود، دشمن صهیونیست را به تأمل در رفتار خود وادار کردند. هر چند در این حمله فرمانده ارشد گردان‌های عزالدین قسام به شهادت رسید، اما میزان پاسخ مقاومت نیز به تبع این جنایت صهیونیست‌ها به گونه‌ای است که این بار مقاومت فلسطین است که زمان پایان درگیری را اعلام خواهد کرد.

نکته مهم در این نبرد، واکنش کشورهای مختلف است. عربستان حاضر به محکومیت این حمله نشد، قطر که حاکمش چندی پیش به غزه رفته بود واکنش سردی به این حملات نشان داد، مصر انقلابی هر چند واکنش‌های تند رسانه‌ای از خود بروز داد، اما در واقع به میانجیگر و نه لزوماً حامی مقاومت، برای پایان درگیری‌ها تبدیل شد. اتحادیه اروپا، آمریکا و دبیرکل سازمان ملل نیز طبق معمول به حمایت همه‌جانبه از اقدام صهیونیست‌ها روی آورده‌اند. اما نکته مهم در این میان رسانه‌های جهان عرب است که برخی از مشهورترین آنها یعنی العربیه و الجزیره همچنان مسئله سوریه را در اولویت کاری خود قرار داده و غزه در مرحله بعدی اطلاع‌رسانی آنها قرار دارد.

شهادت احمد الجعبری و پایان خط قرمز

جنگنده‌های رژیم صهیونیستی بعد از ظهر روز چهارشنبه ۲۴ آبان‌ماه با شلیک یک فروند موشک هوا به زمین احمد الجعبری فرمانده ارشد گردان‌های عزالدین قسام شاخه نظامی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین، حماس را به شهادت رساندند. در واقع این حمله، جرقه‌ای به انبار باروت بود که باعث شد تا مقاومت اسلامی فلسطین همه خطوط قرمزی که تا پیش از این برای واکنش اندک در هر حمله‌ای در نظر گرفته بود را پشت سر گذاشته و اقدام به پاسخگویی گسترده به ترور صورت گرفته، کند. احمد الجعبری از ابتدای تشکیل جنبش حماس و در زندان‌های رژیم صهیونیستی به آن پیوست و در دوره فعالیت‌های نظامی، وارد شاخه نظامی آن شد. الجعبری در انتفاضه دوم فلسطینی‌ها به نام انتفاضه الاقصی نقش مهمی داشت و هنگامی که منزل وی در محله الشجاعیه غزه هدف قرار گرفت بر سر زبان‌ها افتاد.

وی در سال ۲۰۰۶ نقش اصلی را در اسارت گرفتن گلعاد شالیت نظامی اسرائیلی داشت و از همین‌زمان صهیونیست‌ها کینه وی را به دل گرفتند. الجعبری در تمام طول دوران اسارت شالیت مذاکرات مربوط به تبادل اسرا را مدیریت کرد و در این مورد آنقدر سماجت و حوصله به خرج داد تا آنکه صدها اسیر دربند فلسطینی از زندان‌های رژیم صهیونیستی در قبال آزادی شالیت، آزاد شدند.

چرایی ترور الجعبری

صهیونیست‌ها با هدف قرار دادن شهید الجعبری در حقیقت از گردان‌های قسام انتقام گرفتند. فرمانده قسام با استفاده از تجربه نبرد ۲۳ روزه لبنان و ۲۲ روزه غزه، به این نتیجه رسیده بود که باید مقاومت را به بهترین سلاح‌ها از جمله سلاح ضدتانک،

ضد هوایی و موشک‌هایی که به تل‌آویو برسند، مجهز کرد و از سال ۲۰۰۸ تا زمان جنگ فعلی برای مقاومت مقادیر معتنا بهی از این سلاح‌ها را تدارک دید.

ترور احمد الجعبري، با واکنش بی‌سابقه مقاومت اسلامی مواجه شد. به نظر می‌رسد که صهیونیست‌ها فکر چنین پاسخ گسترده و همه‌جانبه‌ای را از مقاومت اسلامی در غزه نداشتند و از این رو بانک اطلاعاتی آنها از اهدافی که باید مورد حمله قرار بگیرد، خیلی سریع پر شد. در تحلیل صهیونیست‌ها، حمله و پاسخ به آن در بهترین حالت ۴۸ ساعت بود که به سرعت و با میانجیگری مصر، قطر و برخی از کشورهای دوست! به آتش‌بس منتهی خواهد شد. واقعیت آن است که بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در شرایطی که در ۲۲ ماه ژانویه ۲۰۱۲ انتخابات پارلمانی را در پیش‌رو دارد، تلاش کرد با هدف قرار دادن فرمانده گردان‌های قسام، به نوعی برای خود از جامعه اسرائیل، رأی خریداری کند.

پاسخ مقاومت اسلامی

مقاومت اسلامی فلسطین، شامل گروه‌های مسلح متعدد حاضر در باریکه غزه در پاسخ به این تجاوز رژیم صهیونیستی، اقدام به شلیک صدها موشک‌های کوچک و بزرگ به سمت اهداف اسرائیلی در سرزمین‌های اشغالی ۱۹۴۸ کردند. مقاومت فلسطین با استفاده از موشک‌های فجر ۵ و ام‌۷۵ که در حقیقت مدل فلسطینی فجر ۵ است، اقدام به هدف قرار دادن مناطق صهیونیست‌نشین در شعاع ۷۵ کیلومتری باریکه غزه کرد. این موشک‌ها که سرچنگی ۹۵ کیلویی دارند، با قدرت تخریب کافی برای اولین بار به منطقه راهبردی و مهم «گوش دان» شامل شهرهای قدس اشغالی، تل‌آویو، یافا و هرتزلیا که حدود نیمی از جمعیت اسرائیل را در خود دارند، اصابت کرد.

درواقع ساکنان این منطقه برای اولین بار پس از جنگ دوم خلیج فارس - حمله عراق به کویت - هدف موشک قرار گرفتند و این به معنی پایان خط قرمزهای تعیین شده توسط رژیم صهیونیستی بود. هجوم صدها هزار نفر از شهروندان اسرائیلی برای رفتن به پناهگاه‌ها مهمترین منطقه تجاری و شهری این رژیم شهر را به شهر ارواح تبدیل کرد و این درحالی بود که در مناطق جنوبی نیز شهرک‌نشینان برای فرار از حملات موشکی مقاومت، دست به ترک خانه‌های خود و فرار به مناطق امن‌تر، یعنی شمال سرزمین‌های اشغالی زدند.

احتمال حمله زمینی و برقراری مجدد موازنه قوا

ناکامی سازمان‌های اطلاعاتی رژیم صهیونیستی در هدف قرار دادن تعداد بیشتری از فرماندهان مقاومت و پاسخ دور از انتظار رزمندگان فلسطینی که به نوعی موازنه قوا و به عبارت بهتر، موازنه وحشت را برقرار کرد، سران این رژیم را در اندیشه حمله زمینی گسترده به باریکه غزه کشانده است.

فراخواندن ۷۵ هزار نیروی احتیاط و مستقر کردن تیپ ویژه گولانی در اطراف غزه به گفته مقامات نظامی رژیم صهیونیستی به نوعی تهیه مقدمات حمله زمینی گسترده به این منطقه است. در مقابل، گروه‌های مقاومت فلسطینی با تجربه از نبرد ۲۲ روزه و آماده‌سازی خود برای چنین روزی از آمادگی گسترده برای پاسخ به هر گونه تجاوز زمینی خبر داده‌اند.

براساس تحلیل منابع صهیونیستی، آنها هدفی از حمله زمینی برای خود طراحی نکرده و این حمله در صورت انجام می‌تواند به تلفات بیشتر صهیونیست‌ها منجر شود، به‌خصوص آنکه شواهدی در دست است که مقاومت به موشک‌های ضدزره «کورنت» مجهز شده که عملکرد خوبی از خود در نبرد ۳۳ روزه نشان داد و ده‌ها تانک پیشرفته مرکاوا ۴ را نابود کرد.

واکنش‌های منطقه‌ای، بین‌المللی و مسئله سوریه

ترور احمد الجعبری و پاسخ محکم مقاومت به این ترور و سپس گسترده شدن دامنه نبرد در سرزمین‌های اشغالی که باعث شوکه شدن سران رژیم صهیونیستی شد، واکنش‌های متفاوتی را در پی داشت. در واقع در جهان اسلام همه در حال ارزیابی واکنش‌های صورت گرفته به حملات خونین صهیونیست‌ها به غزه در مقابل عملکرد دولت‌های غربی و به‌خصوص عربی در خصوص بحران سوریه هستند. این شاقول باعث شده تا نه تنها موقعیت سوریه - به‌عنوان کشوری که بیشترین سلاح‌ها را در اختیار مقاومت قرار داده، تقویت شود، بلکه به‌دلیل مواضع ضعیفی که سران برخی کشورها مانند عربستان، قطر و ترکیه و مواضع میانجیگرانه‌ای که برخی دیگر مانند مصر در پیش گرفتند، عملاً افکار عمومی جهان اسلام بیشتر به مسئله سوریه توطئه‌ای که علیه این کشور در جریان است واقف شوند.

مصر: مصر به‌عنوان کشوری انقلابی که مرز مشترک با غزه دارد و دارای اشتراکات بسیار فرهنگی و دینی با این منطقه است، در دو سطح واکنش نشان داد. یک سطح تبلیغی و رسانه‌ای بود و سطح دیگر، عملیاتی. در سطح رسانه‌ای رئیس‌جمهور این کشور سخنان تندی را ایراد کرد و از تنها نبودن مردم غزه سخن گفت، اما در سطح عملیاتی نیز مصری‌ها دو رفتار متفاوت را در پیش گرفتند. اول آنکه سفیر خود را از تل‌آویو فراخواندند و دوم با سفر سه ساعته هشام قنديل نخست‌وزیر این کشور به غزه در صدد برآمدند تا به نوعی آتش‌بس میان گروه‌های مقاومت و اسرائیلی‌ها برقرار کنند. مرسی بنا به درخواست آمریکا با فرستادن نخست‌وزیر خود به غزه درخواست آتش‌بس را به گروه‌های فلسطینی داد که این مسئله با مخالفت آنها مواجه شد.

قطر: این امیرنشین نیز واکنشی بسیار ضعیف در قبال حمله رژیم صهیونیستی به غزه از خود نشان داد. هر چند برخی گزارش‌ها حکایت از نقش سازمان اطلاعات قطر در ترور احمد الجعبری دارد، اما درخواست نخست‌وزیر قطر پس از حمله اخیر به غزه برای عدم واکنش نیروهای مقاومت به آن، جایگاه دوحه را برای رهبران حماس بیش از پیش مشخص کرد.

عربستان: شاه سعودی هم در واکنشی عجیب و بدون محکوم کردن حمله نظامی صهیونیست‌ها به غزه و ترور فرمانده قسام، خواستار عقلانیت دو طرف و پایان درگیری‌ها شد!

شورای امنیت: شورای امنیت سازمان ملل متحد در نشست روز پنجشنبه که به درخواست کشورهای عربی برگزار شد، بدون محکوم کردن حمله اسرائیل به غزه، با میدان‌داری سوزان رایس سفیر آمریکا، به محلی برای دفاع از اقدامات تروریستی تل‌آویو تبدیل شد.

دبیرکل شورای امنیت: براساس خلاصه گفتگوی تلفنی دبیرکل سازمان ملل و بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی که در سایت سازمان ملل منتشر شده است، بان کی مون ترور احمد الجعبری را حق اسرائیل دانسته! و اقدامات اسرائیل را دفاع از خود ارزیابی کرده است. نکته جالب در این مورد، تصمیم بان کی مون برای سفر به غزه است!

سوریه: دولت سوریه از همان ابتدای شروع حمله جدید به غزه آن را به شدت محکوم و اعلام کرد که همه نوع حمایت را از ملت مظلوم فلسطین و به‌خصوص ساکنان غزه در برابر دشمنی صهیونیست‌ها به عمل خواهد آورد.

درخواست برای میانجیگری

هدف قرار گرفتن تل‌آویو و اصابت موشک به مناطق راهبردی و حساسی چون دیمونا و سرنگونی یک هواپیمای بدون سرنشین و یک جنگنده اسرائیلی بر فراز غزه، نه تنها معادله نبرد را تغییر داد، بلکه آن به یک ضد تبلیغ برای نتانیاهو تبدیل شد. تعطیلی نیمی از سرزمین‌های اشغالی و هدف قرار گرفتن ده‌ها شهرک صهیونیستی که باعث بروز وحشت در میان شهرک‌نشینان شده است، رژیم صهیونیستی را وادار به درخواست آتش‌بس کرده است. نخستین درخواست آتش‌بس روز پنجشنبه و از منابع اروپایی اعلام شد و در شرایط فعلی درحالی که سران این رژیم می‌گویند در فکر حمله زمینی به غزه هستند، با تماس‌های اوباما با مرسی و نتانیاهو وارد مرحله تازه‌ای شده است. واقعیت آن است که رژیم صهیونیستی توان ادامه چنین نبردی را ندارد، بنابراین برای خروج آبرومندانه از آن درحالی که میزان حملات خود به غزه را بیش از پیش افزایش داده، درخواست‌های میانجیگری متعددی را داده است که این درخواست‌ها با موافقت گروه‌های مقاومت مواجه نشده است.

درخواست‌های مقاومت اسلامی در قبال پذیرش آتش‌بس

با توجه به شواهد و قرائن موجود، مقاومت اسلامی در غزه در صورتی آتش‌بس را خواهد پذیرفت که رژیم اسرائیل تعهدات چندی را به طرف سوم که به احتمال زیاد مصر باشد، بدهد. این تعهدات شامل:

۱. برداشتن محاصره نوار غزه،

۲. تعهد به عدم هرگونه حمله نظامی به غزه،

۳. آزادی برخی از زندانیان جنبش حماس و دیگر گروه‌های فلسطینی،

۴. تعهد به عدم ترور رهبران فلسطینی.

پذیرش این شرایط برای تل‌آویو بسیار سخت است؛ اما سخت‌تر از آن تداوم حملات فلسطینی‌ها به مناطق راهبردی اسرائیل است. مقامات این رژیم از آن وحشت دارند که در صورت تداوم جنگ، گروه‌های مقاومت اقدامات تلافی‌جویانه بیشتری انجام داده و به اماکن حساس‌تری حمله کنند که آنها را با چالش‌های بیشتری مواجه می‌کند.

نتیجه‌گیری

آنچه از پنج روز نبرد در باریکه غزه میان گردان‌های مقاومت و ارتش رژیم صهیونیستی برمی‌آید؛ فارغ از ترور احمد الجعبری که ضایعه‌ای بزرگ است، شوکه شدن صهیونیست‌ها از هدف قرار گرفتن اهداف دور دست و امن آنهاست. این جنگ برخلاف باور نتانیاهو که قصد داشت از آن بهره‌برداری سیاسی برای انتخابات آینده کند، در واقع به یک ضدتبلیغ برای این رژیم تبدیل شد و در شرایط کنونی نمی‌تواند آن را جمع کند. عملکرد ضعیف گنبد آهنین در برابر حملات موشکی مقاومت مزید بر علت شده است تا عملاً این سیستم پرهزینه ضد موشکی زیرسؤال برود. یکی از نتایج مشخص این نبرد، ناامن بودن داخل اسرائیل و عدم اعتماد شهروندان آن به امنیت وعده داده شده است. درحالی که منطقه گوش دان با روزانه اصابت چند موشک فجره ناامن و تعطیل شده، در صورت شلیک روزانه ده‌ها فروند موشک سنگین‌تر، این منطقه راهبردی چه شکلی به خود خواهد گرفت؛ این سؤالی است که طی چند روز اخیر بسیاری در سرزمین‌های اشغالی از خود می‌پرسند.